

ONDER OF BOVEN 'PAR', WIE IS KOLONEL BOGEY EN WAAR KOMEN AL DIE VOGELS VANDAAN?

Door: Ferd Vrijmoed

Om te genieten van het boeiende golfspel hebben golfers slechts een aangename temperatuur en een prettige flightgenoot nodig. Daarnaast helpen een goed humeur en enig relativiseringsvermogen enorm. Zijn deze ingrediënten aanwezig, dan is het resultaat van ondergeschikt belang. En heel persoonlijk. De ene birdy is de andere niet, een bogey is voor velen meer dan goed en de par is de score die van een excellente speler op iedere gegeven hole mag worden verwacht.

Een score in par betekent in wezen het onder normale condities foutloos spelen van de hole. En dan heb je handicap nul. Men zegt ook wel dat 'par' de betekenis heeft van Professional Average Result. Voor de 'par' van de hole rekent men dan het aantal slagen dat een excellente golfer nodig heeft om de green te bereiken plus twee puts. Ik heb wel eens een 'parretje' gescoord! 'Par' is afgeleid van het Latijnse woord voor *gelijk* en is door de Amerikanen geïntroduceerd als norm voor de baan. Maar laten we bij het begin beginnen.

Groundscore

In de tijd van Pieter van Afferden (rond 1550) waren er nog geen mooi aangelegde banen en er was ook geen standaard voor het aantal slagen dat men voor een hole nodig had. De plekken waar werd gegolfd leenden zich daar ook niet echt voor. Het was een tegen een en men moest gewoon doorspelen tot men was uitgeput. Maar naar gelang er heuse golfbanen kwamen werd dat anders. Zo kwam in 1890 Mr. Hugh Rotherham, secretaris van de Coventry Golf Club op het idee om het aantal slagen dat een goede golfer nodig had om een bepaalde hole te spelen te standaardiseren en hij noemde dat de 'ground score'. Dat idee werd overgenomen door Dr. Browne, secretaris van de Great Yarmouth Club en met instemming van de leden werd de 'ground score' ingevoerd voor gebruik in de match play competitie.

Bogey-score

Tijdens een competitiedag viel Major Charles Wellman uit naar Dr. Browne: "This player of yours is a regular Bogey man", waarschijnlijk verwijzend naar een in die tijd zeer populair gelijknamig Edwardian music hall lied "Hush! Hush! Hush! Here Comes the Bogey Man". Een 'bogle' was voor die tijd al een Schotse boze geest en een Bogey-man, een boeman, was een alom gebruikte term voor een boze geest of duivel. Vanaf dat moment werd in Yarmouth en elders de ground score bekend als de bogey score. Golfers vonden dat ze tegen een Mister Bogey speelden wanneer ze hun eigen score afzetten tegen de standaard van de baan. En zo was de weg open voor bogey competities, de latere handicap of stableford competitities. 'Mister Bogey' was de alom

aanwezige imaginaire tegenstander. Bij de United Services Club bij Gosport hadden alle leden een militaire rang. Ze konden dus niet spelen tegen een mister Bogey en een mister Bogey kon ook geen lid zijn van de club. Toen in 1892 kolonel Seely-Vidal, de honorair-secretaris van de United, de bogey voor zijn baan bepaalde, gaven de leden mister Bogey de ere rang van kolonel. En zo was 'Kolonel Bogey' geboren en werd bogey de norm voor het aantal slagen dat men over een hole zou moeten doen. De 'bogey' stenen in het Nederlands Golfmuseum zijn hiervan het overgebleven bewijs (fig. 1).

PAR-score

Naarmate het golf zich ontwikkelde en spelers verder gingen slaan werden de scores allengs beter en goede golfers en professionals haalden regelmatig betere scores dan de bogey score. De Amerikanen zeiden dan 'par' tegen de speler wat 'goed' betekende. Zij sloten met hun afstanden beter aan bij de praktijk dan de Britse bogey standaard, die niet meer voldeed voor professionals. De Amerikanen begonnen een bogey als één boven par te benoemen, overigens tot groot ongenoegen van de Britten. In 1914 echter kwamen stemmen op om de standaard gelijk met de Amerikanen aan te passen en in 1925 was het zover. Maar natuurlijk kan het voorkomen dat een speler nog meer slagen nodig heeft. Bij twee of drie slagen boven par spreekt men nog van double en triple bogey. Vanaf vier geven we het op en zeggen zuchtend 'vier (of meer) over par'. Vaker dan een birdie of par speel ik zelf ook bogey's en dat zijn allemaal bogey's van ná 1925. En wat, als men nu beter speelt dan die hele goede golfer? Onder par, zagezegd?

Birdie-score

In Amerika, waar 'par' al veel eerder de standaard was voor goede golfers, gaat het volgende verhaal: In 1898 of 1899 (Atlantic City County Club noemt zelfs 1903) speelden de broers Ab en William Smith en hun vriend George Crump de par-4 tweede hole op Atlantic City CC. Toen Ab zijn tweede slag had geslagen eindigde zijn bal op slechts een paar inches van de hole. Verrukt riep hij uit: "That was a bird of a shot!". En hij vond dat hij dubbel geld zou moeten krijgen als hij de hole één onder par zou winnen. De andere spelers gingen hiermee akkoord en Ab won de hole inderdaad met één onder par. Sindsdien

noemden de drie een score van één onder par een 'birdie'. Ik heb ook wel eens een birdie gescoord! Een birdie is dus geen vogel, maar de term komt uit het vroeg 20e eeuwse Amerikaanse slang waar 'bird' de betekenis heeft van 'iets excellents'. De term 'birdie' kwam pas in 1913 overwaaien over de Atlantische Oceaan en Bernard Darwin schreef in het september nummer van Country Life over zijn bezoek aan de USA: "It takes a day or two for the English onlooker to understand that... a 'birdie' is a hole done in a stroke under par." Een birdie is dus de algemene term voor een score van één onder par op een hole. Het wordt op de scorekaart vaak aangegeven door de score te omcirkelen (een bogey krijgt een vierkantje, een eagle 2 rondjes en een double bogey 2 vierkantjes, you get the picture?). Op leadingboard en (digitale) score borden worden slagen onder en boven par vaak met een kleur aangegeven. **Double birdy** is een eagle. Hoe komen we erbij, behalve via de letterlijke vertaling, om toch in vogels door te denken? We, dat zijn in dit geval wederom de Amerikanen, hebben verzonnen om bij 'heel erg goed', zijnde twee slagen onder par dit te bestempelen als een meer prestigieuze vogel en wel hun nationale vogel, de 'eagle'. En bij nog weer beter, nl. drie slagen onder par vinden we het een 'albatros'. Een meer zeldzame en ook grotere vogel, die ook niet zo vaak voor komt. De albatros is meer een Britse term, want de Amerikanen houden om landslievende redenen vast aan 'double eagle'. Een eagle op een par-3 en een albatros op een par-4 heet een 'ace' of **hole in one** en kost de gelukkige een rondje voor het hele clubhuis. Maar je kan je voor deze nachtmerrie verzekeren en lid worden van de 'club' (fig. 2). Een hole in one op een par-5 noemen we daarentegen 'grootpraat' en werd lange tijd zelfs voor onmogelijk gehouden. Er zijn slechts enkele gevallen bekend en de spelers zelf vragen zich nog steeds af of er geen grap met hen is uitgehaald. Toch hebben golfers ook hier een naam voor en wel 'condor'. Zo werden het toch vogels en worden de vogels steeds groter. Maar wij zien deze vogels zelden op Landgoed Bleijenbeek. U kunt er dus met een gerust hart komen spelen. **En weet u wat zo leuk is? Komt u spelen, dan heeft u die dag ook toegang tot het onlangs verbouwde en behoorlijk uitgebreide Nederlands Golfmuseum. Zonder dat het u extra geld kost en u krijgt er ook nog een consumptie bij.**

WORDT VRIEND

Het Nederlands Golfmuseum is gevestigd op Landgoed Bleijenbeek in Afferden, een landgoed met onder meer een golfbaan. Het bouwen van een museum kost veel geld. Wordt Vriend van het Nederlands Golfmuseum en help mee aan de verdere ontwikkeling van het boeiende reizen in de tijd. Kijk op onze website om te lezen hoe je Vriend kunt worden.

LANDGOED GOLFBAAN BLEIJENBEEK | AFFERDEN | WWW.GOLFMUSEUM.NL